

Lovforslag nr. L 66. Fremsat den 27. oktober 1981 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov om forlængelse af overenskomster m.v. mellem Det offentlige Aftalenævn og Radiotelegrafistforeningen af 1917

§ 1. De mellem Ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917 indgåede kollektive overenskomster m.v., der er indgået i perioden 1. april 1979 til 31. marts 1981, forlænges indtil 31. marts 1983.

§ 2. Inden for hver af de af § 1 omfattede overenskomstområder kan der ved aftale mellem Det offentlige Aftalenævn og Radiotelegrafistforeningen af 1917 gennemføres ændringer inden for en beløbsramme på 5,5 procent af den årlige lønsum på det enkelte overenskomstområde, opgjort pr. 31. marts 1981.

Stk. 2. Ændringer inden for 3,7 procent af den i stk. 1 nævnte lønsum kan gennemføres med virkning fra 1. april 1981. Øvrige ændringer gennemføres med virkning fra 1. april 1982.

§ 3. Opnås der ikke inden 15. december 1981 enighed om fordelingen af de i § 2 fastsatte beløbsrammer, afgøres spørgsmålet af

en af parterne udpeget opmand. Kan enighed om opmand ikke opnås, udpeges en sådan af forligsinstitutionen. Den i 1. pkt. nævnte frist kan fraviges efter aftale mellem parterne.

Stk. 2. De med stk. 1 forbundne udgifter afholdes af parterne med halvdelen til hver.

§ 4. Ved lovens ikrafttræden genindtræder fredspligten, og de arbejdsstandsninger, der er iværksat som følge af uoverensstemmelserne mellem parterne, skal ophøre.

§ 5. Spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af overenskomster m.v., forlænget ved denne lov, afgøres efter de sædvanlige fagretlige regler for området.

§ 6. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

De af dette lovforslag omfattede 3 kollektive overenskomster mellem Ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917 for radiotelegrafister, udsendte teleteknikere og radiosondepersonale blev opsagt til ophør 31. marts 1981.

I medfør af lov nr. 182 af 14. maj 1980 for Grønland om Det offentlige Aftalenævn indtrådte Aftalenævnet med virkning fra 1. april 1981 i de rettigheder og forpligtelser, som følger af kollektive aftaler og overenskomster indgået af ministeren for Grønland før lovens ikrafttræden. Oprettelsen af Det offentlige Aftalenævn er et led i indførelsen af hjemmestyre i Grønland. Forhandlingerne om overenskomstfornyelsen er således i medfør af nævnte lov ført mellem Det offentlige Aftalenævn og Radiotelegrafistforeningen af 1917.

Forhandlingerne blev påbegyndt ultimo marts 1981, men da disse drøftelser ikke førte til et resultat, afgav foreningen efter et møde den 7. maj 1981 varsel om arbejdsstandsning over for de offentlige arbejdsgivere i Grønland til iværksættelse 8. juni 1981.

Forhandlingerne videreførtes, og den 4. juni 1981 udsatte forligsmanden i medfør af lov om mægling i arbejdsstridigheder § 3, stk. 3, arbejdsstandsningen i 14 dage. Forhandlingerne fortsatte i forligsinstitutionen, men der var i spørgsmålet om løn- og arbejdsvilkår så langt mellem parterne, at den af forligsmanden udpegede mæglingsmand opgav at stille mæglingsforslag og tilkendegav ikke at finde grundlag for fortsat mægling. Den 19. juni 1981 traf de 3 forligsmænd beslutning om at afslå Det offentlige Aftalenævns anmodning om en yderligere udsættelse af konflikten i 14 dage, og arbejdsstandsning indtrådte den 24. juni 1981.

Regeringen er af den opfattelse, at en yderligere forlængelse af arbejdsstandsningen kan få alvorlige samfundsmæssige konsekvenser for Grønland og have til følge, at der optår risiko for en forringelse af de sikkerhedsmæssige forhold i området.

Det har hidtil været muligt med visse indskrænkninger at opretholde de offentlige kommunikationsmæssige tjenester, men risikoen for, at der kan opstå alvorlige driftsmæssige problemer,

øges, jo længere konflikten varer, og en total afbrydelse af de offentlige kommunikationsmidler vil have uoverskuelige konsekvenser. Flytrafik til Øst- og Nordgrønland har været indstillet siden konflikten startede, og i den øvrige del af Grønland foregår flytrafikken med indskrænkninger og forsinkelser. Passagertrafikken til og fra Øst- og Nordgrønland har hidtil været afviklet med skib. For disse områders vedkommende må skibstrafik dog indstilles i løbet af denne måned, idet besejlingen umuliggøres af issituationen. Transport af passagerer til og fra disse distrikter vil herefter kun i undtagelsestilfælde være mulig, så længe konflikten løber.

Udgangspunktet for det offentliges lønpolitik i Grønland har gennem en årrække været, at der skulle etableres et særligt grønlandsk lønniveau. Ved behandlingen af den grønlandske tjenestemandsslov af 1971 blev der i folketinget fra alle sider givet udtryk for, at der måtte ske en lønudjævning mellem lønmodtagere aflønnet efter overenskomster med grønlandske lønmodtagerorganisationer på den ene side og tjenestemænd og ansatte efter overenskomster med danske organisationer på den anden side. De sidstnævnte lønmodtagere havde på daværende tidspunkt i et vist omfang opnået en løn, der stærkt nærmede sig det danske lønniveau, og den disponible indkomst kom herved til at ligge langt over den tilsvarende løn i Danmark. Statens lønpolitik i årene herefter har derfor været præget af en yderst restriktiv holdning med hensyn til lønforbedringer for medlemmer af danske organisationer i Grønland. Da indkomstkatten i Grønland er en proportionalsskat på 18-24 procent, er den disponible indkomst dog fortsat højere end for tilsvarende lønmodtagergrupper i Danmark. Hertil kommer, at højere lønnede grupper i større omfang end lavere lønnede grupper vil bevare en forholdsvis høj grønlandspræmie takket være forskellen ved tilsvarende grupperes beskatning i Danmark.

Hovedsigtet med den af staten hidtil førte lønpolitik for det offentlige område har været en udjævning af lønforskellen mellem det hjemmehøren-

de og det ikke-hjemmehørende personale, og ønsket om at fortsætte denne politik er blevet bekræftet af Det offentlige Aftalenævn, hvis medlemmer er udpeget af henholdsvis ministeren for Grønland, Grønlands Hjemmestyre og De grønlandske kommuners Landsforening.

Det offentlige Aftalenævn har afsluttet forhandlingerne med flere grønlandske lønmodtagerorganisationer. Forhandlingerne med Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund om ansættelses- og lønvilkår for udsendte kontorfunktionærer og udsendt butik- og lagerpersonale er ligeledes afsluttet. På dette område blev der procentvis ydet en lønfremgang, som bevarede relationerne til de tilsvarende hjemmehørende grupper på en sådan måde, at de erklærede politiske målsætninger om en gradvis lønudjævning blev opfyldt.

Det offentlige Aftalenævn har under forhandlingerne med organisationerne været indstillet på at yde den største lønfremgang til de lavestlønnede områder. Regeringen er også af den opfattelse, at den hidtil førte lønpolitik, som støttes af Grønlands Hjemmestyre, må fortsætte med de korrektioner, der følger af udviklingen fra 1971-81.

Det har beklageligvis ikke været muligt for Det

offentlige Aftalenævn at forhandle sig til rette med Radiotelegrafistforeningen af 1917 på dette grundlag. Foreningens principielle krav om dansk løn vil betyde, at de hidtidige lønrelationer til Danmark ikke kan opretholdes, og lønudviklingen vil herved blive endnu kraftigere end i tiden før 1971, idet det må forventes, at en efterkommelse af kravet om dansk lønniveau vil få afsmitning på andre områder.

Regeringen foreslår på denne baggrund, at de pr. 31. marts 1981 opsagte overenskomster m.v. forlænges indtil 31. marts 1983, og at der stilles en beløbsramme på i alt 5,5 procent til rådighed for forhandling mellem parterne. Opnås der ikke enighed om fordelingen af beløbsrammen, udpeges ved forligsinstitutionens medvirken en uvildig opmand, der træffer afgørelsen inden for lovens økonomiske rammer.

Ifølge de enkelte bestemmelser etableres fredspligt i overenskomstperioden, og uoverensstemmelser om indholdet af de forlængede overenskomster må løses efter de sædvanlige fagretlige regler for området.

Lovforslaget er tiltrådt af Grønlands Hjemmestyre.